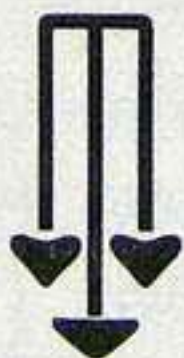

Az Unitárius Teológiai Akadémia szervezete, szabályai és fejlődésének története.

A szabályzatot az E. Főtanács jóváhagyta 42—1915. szám alatt.

A történetet írta: Dr. Boros György.

Kolozsvár,
Egyesült Könyvnyomda Részvénytársaság.
1916.

Az Unitárius Teológiai Akadémia Szervezete és Szabályai.

I. Szakasz.

Szervezet.

1. §. Cim: Unitárius Teológiai Akadémia.

2. §. Az akadémia célja a teológiai tudományok mívelése és közlése, a gyakorlati és tudományos lelkészképzés.

3. §. Az Akadémia fenntartója a Magyarországi Unitárius Egyház. Főhatósági jogát

a) az Egyházi Képviselő Tanács,

b) a püspök útján gyakorolja.

4. §. Az Akadémia hatóságai:

a) Az igazgatóság.

b) A dékán

c) A tanári testület.

d) A vizsgáló bizottság.

a) Az igazgatóság.

5. §. Az igazgatóság elnöke az Akadémia felügyelő gondnoka; ha akadályozva van, a jelenlevő legidősebb tanár. Előadója: a dékán; jegyzője: a tanárok egyike, kit évről-évre az igazgatóság választ. Tagjai: a rendes tanárok (tanügyben az óraadó tanárok is) és a kollégiumi igazgató.

6. §. Az igazgatóság a szükségnek megfelelően tartja gyűléseit. A gyűléseket az elnök hívja össze.

7. §. Az igazgatóság az Akadémia szervezeti, tanügyi, internátusi és fegyelmi ügyeiben intézkedik, az

E. K. Tanácshoz a szükséges előterjesztéseket és javaslatokat megteszi. Konviktusi ügyekben a kollégium igazgatóságával a vonatkozó szabályok értelmében eljár. A hallgatók felvétele, internátusi és konviktusi kedvezményének megadása, vagy elvétele ügyében az E. K. Tanácshoz javaslatot tesz.

8. §. Javaslatot tesz rendes tanár választására és óraadó tanárok alkalmazására, ezek illetményének vagy javadalmazásának megállapítására. Javaslatot tesz külföldi akadémiákra való jelölésre. A kijelöltektől beveszi a megkivánt vizsgálatot, írásbeli fogadalmat s végzett tanulmányaikról a jelentést. A fogadalmat felterjeszti megőrzésre az E. K. Tanácshoz. A külföldön tanulók vizsgálatainak és végzett tanulmányainak eredményét bejelenti az E. K. Tanácsnak. Előkészíti a Vizsgálóbizottságnak az alap-, szak- és különbözeti vizsgálatokat. Javaslatot és előterjesztést tesz minden olyan ügyben, mely az Akadémiát érdekli vagy a főhatóságtól hozzá utaltatik.

9. §. Évről-évre előkészíti a tantárgyak beosztását és ellenőrzi az órarend megállapítását és megtartását. Ha a tanárok helyettesítésének szüksége torog fenn, egy hónapi időre saját hatáskörében intézkedik, tovább terjedő időre előterjesztést és javaslatot tesz az E. K. Tanácsnak.

10. §. Elkészíti az Akadémia évi költségvetését s a főhatóság által jóváhagyott költségvetés keretében utalványoz.

11. §. Felügyeletet gyakorol a teológiai tanári szakkönyvtár kezelésére, melylyel évről-évre egy tanárt bíz meg. Gondoskodik a szükséges könyvek, folyóiratok és lapok megszerzéséről.

12. §. Jelentések alapján számba veszi, ellenőrzi a hallgatók erkölcsi és tanügyi állapotát s bíraskodik minden olyan fegyelmi ügyben, mely a hallgatók erkölcsi magaviseletére, intézeti szabályok megtartására vonatkozik. Az akadémiai hallgatók fegyelmi ügyeiben, mint

másodfoku hatóság ítél. Minden olyan esetben, mely valamely hallgatónak az Akadémiáról eltávolítását (kitalítását) vonhatja maga után, — megokolt előterjesztést, illetőleg javaslatot tesz az E. K. Tanácshoz, mint harmadfokú hatósághoz.

b) A dékán.

13. §. A dékán az Akadémia igazgatója. Vagyon ügyek kivételével képviselője; a tanulmányi és te gyelmi ügyeknek vezetője és közvetlen ellenőrzője; az internátusnak és az összes akadémiai helyiségeknek felügyelője; az internátusi és konviktusi s általában az akadémiai szabályok pontos megtartásának ellenőrzője; az Akadémia közigazgatási összes ügyvitelének kezelője és intézője.

14. §. A dékáni tisztelet négy évenként az E. Főtanács tölti be választás útján.

15. §. A dékán az igazgatósági üléseknek előadója, a határozatoknak végrehajtója. Kezeli az Akadémia levéltárát, szerkeszti és sajtó alá rendezi az évi értesítőt. Előkészíti az igazgatóság részére az évi költségvetést és a jóváhagyott költségvetés keretében 20 K-ig utalványoz.

16. §. A kollégiumi épületnek teológiai célokra szolgáló helyiségeiről, butorzatáról és más felszerelési tárgyairól, valamint az intézet rendjéről felelős s az ezekre vonatkozó szabályokat végrehajtja.

17. §. A hallgatóknak a dolgozó és hálósobákban való elhelyezéséről gondoskodik. Kiadja a hallgatók hivatalos okmányait és leckekönyveit, vezeti róluk az anyakönyveket, a vizsgálatokról és kollokviumokról az osztályzati törzskönyvet. Az indexek alapján számbaveszi, ellenőrzi a tanév elején, hogy kivették-e a hallgatók a kötelező tárgyakat az Akadémián és a Ferencz József kir. tud. Egyetemen, félév végén pedig, hogy elvégezték-e szabályos időben a kötelező kollokviumokat? Mind erről jelentést tesz az Igazgatóságnak. A teológiai tanfolyamot elvégzett hallgatók részére a végbizonyítványt az indexben kiállítja.

18. §. Ellenőrzi az internátusi hallgatók kimaradását. Elbirálása szerint engedélyt adhat egyeseknek a szabályszerű időn túl kimaradásra; betegség vagy más elháríthatatlan fontos akadály alapján az előadásoknak látogatása alól 14 napig felmenthet, de ezentul terjedő időre szabadságot csak az Igazgatóság adhat.

19. §. A hallgatók fegyelmi ügyeiben elsőfokon ítél.

20. §. Legátusokat küld ki az egyházközségekbe. Ajánlólevelekkel ellátja s az illetőknek legátióban végzett munkálkodását és magaviseletét figyelemmel kíséri. Ha a hallgatók nem láthatnák el mindenik legátiót: a főgimnáziumi igazgató ajánlatára, a kolozsvári és székelykereszturi főgimnázium VII. és VIII. osztályos tanulói közül küld ki legátusokat.

21. §. Gondoskodik arról, hogy a hallgatók a kolozsvári főgimnázium vasárnapi iskolájában a tanítást a vallástanár felügyelete alatt rendesen végezzék. Szorgalmi idő alatt kirendeli a hallgatókat, hogy a kolozsvári templomban hétköznapokon a reggeli, esetleg délutáni, és vasárnapokon a délutáni istentiszteleteken a lelkészi teendőket végezzék és felügyel, hogy e kötelességeiket híven teljesítsék.

22 §. A III. vagy IV. éves hallgatók közül évenként vagy félevenként egyet felügyelőnek kinevez a teológusok internátusába.

c) A tanári testület.

23. §. Az akadémiai tanári testület rendes-, magán- és óraadó tanárokból áll.

24. § Rendes tanárok azok, akiket az Egyházi Főtanács ilyenekké az igazgatóság javaslatára, az E. K. Tanács előterjesztése alapján meghív, vagy pályázat útján megválaszt. Rendes tanárrá csak az választható, aki teológiai tanári képesítő vizsgálatának letevése után legalább két évig egyházi vagy képesítésének megfelelő foglalkozást folytatott.

25. § Az akadémiai rendes tanári állások tanszakai szerint:

- a) Rendszeres teológiai,
- b) Ó-szövetségi teológiai,
- c) Új-szövetségi teológiai,
- d) Egyháztörténeti és jogi,
- e) Gyakorlati teológiai,
- f) Bölcsészeti és neveléstudományi.

A bölcsészetet és neveléstudományt, a vallástörténet és vallásbölcsészet kivételével — a növendékek a kolozsvári Ferencz József kir. tud. egyetemen hallgatják, amíg az egyházi főhatóság másképen intézkedik.

26. §. A rendes tanárok mindennemű javadalmazását az Egyházi Főtanács állapítja meg, az óraadókat az E. K. Tanács.

27. §. A rendes tanár szolgálati ideje 35 év.

28. §. A rendes tanár köteles hetenkint legkevesebb 10 órai előadást tartani. A tanárok kötelesek előadásukat pontosan megtartani, a hallgatók neveléséről és oktatásáról gondoskodni, tőlük a kijelölt időben a kollokviumokat bevenni s az előadások látogatását és a kollokviumok eredményét az indexben a saját nevük aláírásával igazolni.

29. §. Kötelesek az igazgatósági gyűléseken résztvenni, a reájuk bizottakban pontosan eljárni, a hallgatókra vonatkozó észrevételeikről, megfigyeléseikről jelentést tenni.

30. §. A tanártestület joga és kötelessége az alap-, szak-, különbözeti-, középiskolai vallástanár-, és a teológiai tanárképesítő vizsgálatok írásbeli dolgozatainak tárgyairól és megbírálásáról gondoskodni. A 59. §., 103. §., 104. §.-ban megjelölt díjak a vizsgáztató tanárokat illetik.

31. §. A tanártestület joga és kötelessége tanügyi és fegyelmi kérdésekben, az igazgatóság, valamint a felsőbb hatóságok által, hozzá utalt ügyekben javaslatokat tenni és adni.

32. §. A rendes tanárok a kolozsvári kollégium igazgatóságának tagjai.

33. §. Óraadó tanárok azok, akik valamely speciá-

lis tárgyból mint szakemberek alkalmaztatnak. Alkalmaztatásuk csak egy évre terjed.

34. §. Az akadémiai rendes tanár, és alkalmaztatásuk ideje alatt a magántanárok és az óraadó tanárok is, fegyelmi tekintetben az unitárius egyház vonatkozó törvényei alá tartoznak.

d) **A vizsgáló-bizottság.**

35. §. A vizsgáló bizottság elnöke a püspök, kit akadályoztatása esetében az egyházi főjegyző helyettesít.

Jegyzője: a dékán.

Tagjai: az Akadémia felügyelő gondnoka, a rendes tanárok, az Egyházi Képviselő Tanács három kiküldöttje, középiskolai vallástanári vizsgálatnál a kollégium igazgatója.

36. §. A vizsgáló bizottság feladata: az alap, lelkészképesítő és különbözeti vizsgálatok, továbbá a középiskolai vallástanári és teológiai tanárképesítő vizsgálatok megtartása; a lelkészségre, középiskolai vallástanításra, teológiai tanárságra jogosító oklevelek kiadása.

37. §. A vizsgáló bizottság gyűléseit rendszeresen minden év június havában tartja, rendkívülileg pedig mindannyiszor, valahányszor a szükség kívánja. A gyűlést az elnök hívja össze. Érvényes határozatok hozására jogosult, ha az elnökön kívül legalább 3 tag jelen van. Minden gyűlésről jegyzőkönyvet vezet, melyet az elnök és a jegyző irnak alá. A jegyzőkönyvet a dékán kezeli és őrzi.

38. §. Az alapvizsgálatról a bizonyítványt az elnök és dékán írják alá. A lelkészképesítő és különbözeti, továbbá a középiskolai vallástanárságra és teológiai tanárságra jogosító okleveleket az elnök és a vizsgáló bizottság jelenlevő tagjai írják alá. A bizonyítványok és oklevelek a Teológiai Akadémia pecsétjével látandók el. A vizsgáló bizottság az alap, lelkészképesítő és különbözeti, valamint a középiskolai vallástanári és teológiai tanárképesítő vizsgálatok eredményéről az E. K. Tanácsnak jelentést tesz.

II. szakasz.

Az Akadémia tanulmányi rendje.

39. §. Az akadémiai tanfolyam 4 évből, vagyis 8 félévből áll. Az első félév kezdődik szeptember elején a tanév ünnepélyes megnyitásával, tart bezárólag január 21-ig: a második félév kezdődik február 1-én, tart június végéig.

40. §. Az Akadémián előadandó tárgyak szakcsoporthozként a következők:

a) Rendszeres teológiai szakcsoport.

1. Keresztény hittan.
2. Keresztény erkölcsstan.
3. Hitvallások történelme.
4. Symbolika teologia.
5. Teológiai tudományok enciklopédiája.

A fenti tárgyak valamelyikéből minden évben legalább egy szeminárium.

b) Ószövetségi szakcsoport.

1. Ó-szövetségi bibliabevezetés és kánontörténelem.
2. Izrael történelme és bibliai régiségtan.
3. Ó-szövetségi bibliai teologia.
4. Héber nyelvtan.
5. Ó szövetségi írásmagyarázat.

A fenti tárgyak valamelyikéből minden évben legalább egy szeminárium.

c) Újszövetségi szakcsoport.

1. Újszövetségi bibliabevezetés és kánontörténelem.
2. Újszövetségi bibliai teologia.
3. Bibliai görögnyelv.
4. Újszövetségi írásmagyarázat.
5. Jézus élete és tanításai.

A fenti tárgyak valamelyikéből minden évben legalább egy szeminárium.

d) Történelmi és jogi szakcsoport.

1. Egyetemes keresztény egyháztörténelem.
2. Unitárius egyháztörténelem.
3. Egyetemes egyházjog.
4. Unitárius egyházjog.

Az 1—3 pont alatti tárgyak valamelyikéből minden évben legalább egy szeminárium.

e) Gyakorlati teológiai szakcsoport.

1. Egyházi szónoklattan.
2. Lelkipásztori gondozás.
3. Egyházszerartartástan.
4. A vallástanítás története és módszere.
5. Szónoklati gyakorlatok.
6. Gyakorlati bibliamagyarázat.

f) Bölcsészeti és neveléstudományi szakcsoport.

1. Bölcsészettörténelem.
2. Logika.
3. Lélektan.
4. Nevelés-tudomány.
5. Vallástörténet és vallásbölcsészet.
6. Összehasonlító vallástan.

A fenti tárgyak valamelyikéből minden évben legalább egy szeminárium.

g) Melléktárgyak.

1. Angolnyelv.
2. Németnyelv.
3. Francianyelv.
4. Általános jogi ismeretek.
5. Magyar közjog.
6. Pénzügyi jog (adó és illetékszabályok).
7. Nemzetgazdaságtan.
8. Társadalom-tudomány.
9. Mezőgazdaságtan (méhészet és kertészet).
10. Egészségtan.

11. Testgyakorlat.

12. Egyházi ének és orgonázás.

41. §. Az I—II. éves hallgatók kötelesek a kolozsvári m. kir. Ferencz József tudomány-egyetemre beiratkozni és ott mind az I., mind a II. félévben a bölcsészet, nyelv és történettudományi karnál legalább 10 órát venni a dékán által kijelölt filozofiai és paedagogiai előadásokból. Ugyane feltételek mellett a III—IV. évesek is beiratkozhatnak, ha az igazgatóságtól erre engedélyt kapnak, amit írásban kell kérni a tanév elején. Félévenként tiz rendes óra hallgatása alapján, a vallás és közokt. kormány intézkedése szerint, a hallgatók jogosítva vannak a négy év (8 félév) hallgatása után bölcsészet-doktori vizsgálatra jelentkezni.

42. §. A teológiai tárgyak beosztása:

Az I—II. éveseknek.

A) a teológiai akadémián.

1. Ó-szövetségi bibliabevezetés és kánontörténelem.
2. Új-szövetségi bibliabevezetés és kánontörténelem.
3. Ó-szövetségi bibliamagyarázat.
4. Ó-szövetségi bibliteologia.
5. Új-szövetségi bibliteologia.
6. Izrael történelme és bibliai régiségtan.
7. Jézus élete.
8. Egyetemes keresztény egyháztörténelem.
9. Hébernyelvtan.
10. Bibliai görögnyelv.
11. Szónoklattan.
12. Szónoklati gyakorlatok.
13. Angol nyelv.
14. Egyházi ének és orgonázás.
15. Testgyakorlat.
16. Szemináriumok.
17. Társadalomtudomány.
18. Németnyelvtan.
19. Francianyelvtan.

B) a kir. tud. egyetemen.

1. Bölcsészettörténelem.
2. Logika.
3. Lélektan.
4. Neveléstudomány.

A III–IV. éveseknek.**A) a teológiai akadémián.**

1. Hittan.
2. Keresztény erkölcsstan.
3. Hitvallások történelme.
4. Unitárius egyháztörténelem.
5. Újszövetségi bibliamagyarázat.
6. Vallástörténet és vallásbölcselet.
7. Összehasonlító vallástan.
8. Unitárius egyházjog. Egyetemes egyházjog.
9. Az unitárius egyház közigazgatása.
10. A vallástánítás története és módszere.
11. Symbolika teologia.
12. Egyházszerartástan.
13. Lelkipásztorkodás.
14. Gyakorlati bibliamagyarázat.
15. Teológiai tudományok enciklopédiája.
16. Magyar közjog.
17. Szónoklati gyakorlat.
18. Angol nyelvtan.
19. Egészségtan.
20. Egyházi ének és orgonázás.
21. Nemzetgazdaságtan.
22. Mezőgazdaságtan.
23. Testgyakorlat.
24. Szemináriumok.
25. Társadalom-tudomány.
26. Általános jogi ismeretek. Pénzügyi jog.
27. Németnyelvtan.
28. Francianyelvtan.
43. §. A tantárgyakat félévenként az igazgatóság

jelöli ki. A kijelölt tárgyak előadásait mind a teológiai akadémián, mind a Ferencz Jozsef kir. tud. egyetemen mindenik rendes tanuló köteles hallgatni.

A melléktárgyak tanításáról óraadók útján gondoskodik az igazgatóság. A mezőgazdaságtani ismeretekből szakintézetekben, alkalmi előadások és gyakorlatok útján nyernek a növendékek oktatást.

III. szakasz.

Az akadémia rendtartása.

a) Felvétel.

44. §. Az akadémiára az igazgatóság ép és egészséges szervezetű oly ifjakat vesz fel rendes hallgatóknak, akik a gimnáziumban érettségi vizsgálatot tettek s ezt szabályszerű bizonyítvánnyal igazolják.

45. §. Az akadémia új hallgatói belépéskor kötelesek az intézeti orvossal magukat megvizsgáltatni és igazoltatni, hogy ép és egészséges szervezetűek, beszélő tehetőségük a lelkeszi pályára megfelelő.

46. §. Az akadémiára felvételért, (valamint internátusi és konvikтусi kedvezményért) írásban kell folyamodni az igazgatósághoz minden év július 15-ike előtt. A folyamodáshoz csatolandó az érettségi bizonyítvány eredeti példánya és szülői nyilatkozat, melyben a szülő (vagy gyám) kijelenti, hogy a fia az ő tudtával és beleegyezésével lép a lelkeszi pályára s kötelezi magát, hogy abban az esetben, ha fia a lelkeszi pályára készülést félbeszakítja vagy arra bármiféle oknál fogva alkalmatlan lesz, az igazgatóság által megállapítandó záros határidő alatt, az egyház közpénztárába, fiáért az egyházi főhatóság által egyetemi díjak címén kiúttalt és kifizetett díjakat visszafizeti. E célra használható nyilatkozat szövege a dékánál kapható. E nyilatkozat sajátkezű aláírását köteles a szülő illetékes lelkészével igazoltatni, ami a nyilatkozatnak a lelkész névaláírásával

és hivatalos pecsétjével való ellátásával történik. E nyilatkozatot és az érettségi bizonyítványt a dékán őrzi mindaddig, amíg az illető az intézettel szemben minden kötelezettségének eleget tesz.

47. §. Akik nem abban a polgári évben jelentkeztek felvételre és beiratásra, melyben érettségi vizsgálatot tettek, a fentebbi pontban jelzett okmányok és késedelmük megokolása és igazolása mellett kötelesek hivatalos bizonyítvánnyal igazolni azt, hogy a közbeeső idő alatt mivel foglalkoztak és milyen magaviseletet tanúsítottak.

48. §. Ha olyan ifjak folyamodnak a Teológiai Akadémiára rendes hallgatónak felvételért, akik megelőzően valamelyik hazai vagy külföldi protestáns teológiának, vagy róm. kath. papnöveldeinek (szemináriumnak, lyceumnak) voltak rendes hallgatói, azokat addigi tanulmányaik és magaviseletük elbírálása alapján az igazgatóság javaslatára csak az E. K. Tanács veheti fel megfelelő évfolyamra, kijelölvén részükre a különbözeti kötelező előadások hallgatását, kollokviumok elvégzését és a leteendő vizsgálatok minőségét.

49. §. Ha olyan egyén jelentkezik rendes hallgatónak felvételért, aki valamely hazai vagy külföldi protestáns teológián vagy róm. kath. papnöveldeiben (szeminárium, liceum) teológiai tanulmányait elvégezte, lelkészképesítő szakvizsgálatot is tett, az ilyent is addigi tanulmányainak, magaviseletének és életkorának elbírálása alapján az igazgatóság javaslatára csak az E. K. Tanács veheti fel rendes hallgatónak, kijelölvén részére a különbözeti kötelező előadások hallgatását, kollokviumok elvégzését, valamint a leteendő vizsgálatok minőségét. Az ilyen, ha engedélyt nyer is szakvizsgálatra bocsátás iránt, legkevesebb 2 félévet az intézetben rendes hallgató gyanánt a kijelölendő előadásokból hallgatni köteles.

50. §. A régi hallgatók fölvetelért a kijelölt idő alatt kötelesek írásban folyamodni.

51. §. Akik az Akadémiának az I. félévben nem voltak hallgatói, a II. félévre nem vehetők fel. A II. fél-

évre a dékán veszi fel a hallgatókat. Felvételért köteles mindenki személyesen jelentkezni a dékánnál és indexét a kijelölt időben neki bemutatni. Aki a jelentkezést a kijelölt időben elmulasztja, nem tekintetik az intézet tagjának, internátusi és konvikтусi kedvezményt nem élvezhet. Akinek valamely félévről nincsen szabályszerűen lezárt indexe a következő félévre nem vehető fel.

52. §. Az Akadémiára csakis rendes tagok vétetnek fel, kik felvételükről indexet kapnak. A Teológiai Akadémia rendes hallgatói egy és ugyanazon időben más főiskolának, tanéveik érvényes beszámításával, rendes hallgatói nem lehetnek. Oly egyéneknek, kik egyetemi 8 félévi tanulmányaik elvégzése után lesznek az intézet rendes hallgatói, az E. K. Tanács indokolt előterjesztés alapján 2—4 félévet tanulmányi idejükbe beszámíthat.

Ha azonban egyes egyetemi hallgatók s esetleg mások is, valamely teológiai tantárgyból ismereteiket bővíteni szándékoznak s eziránt szabályszerű időben írásban az igazgatósághoz folyamodnak, egyes előre megjelölt tantárgyak hallgatására, kivételesen, rendkívüli hallgatóknak felvehetőek. A rendkívüli hallgatóknak megfelelő index adatik, melybe a föl vétel és a hallgatott tantárgy bejegyeztetik. Kollokválni nem kötelesek, de ha erre az illető tanárnál rendes időben jelentkeznek, a tanár kollokváltatni köteles. Alap- és szakvizsgálatra rendkívüli hallgató nem bocsátható.

53. A rendes hallgatók tandíjat nem fizetnek, a rendkívüli hallgató fizet minden egyes óráért félévenként 3 K-t.

54. §. Magántanulásra kivételesen engedélyt az Igazgatóság meghallgatásával az E. K. Tanács adhat.

55. §. Az I. II. éves hallgatók az egyetemi díjak kifizetéséért folyamodhatnak az E. K. Tanácshoz. Azok a III. IV. évesek is, akik legalább jó eredménnyel tettek alapvizsgát s céljuk doktori vizsgát tenni, az egyetemi díjak kifizetését kérhetik. Amennyiben érettük az egyetemi díjakat az egyház kifizeti, kötelesek tanulmányaik

elvégezése után négy év alatt bölcsészet doktori vizsgát tenni, ellenesetben a III. IV. évfolyamon érettség fizetett egyetemi díjakat tartoznak visszafizetni.

56. § Az illetékes hatóságok a 48. 49. §. alapján felvett hallgatókra vonatkozó intézkedésüket, határozataikat sem szóban, sem írásban megcokolni nem tartoznak.

b) Tanulmányi rend.

57. §. A hallgatók kötelesek félév elején indexeikbe a hallgatandó tárgyakat bejegyezni és indexeiket a tanárokkal aláíratni. Aláíratásra köteles mindenki személyesen jelentkezni a tanároknál az általuk kijelölt helyen és időben. A jelentkezések után a leckeönyvet a dékánhoz be kell adni. A hallgatók kötelesek az előadásokra pontosan eljárni és tanulmányaikat a tanárok utasítása szerint szorgalommal végezni. Aki előadáson nem jelenik meg, köteles igazolni elmaradását az illető tanár előtt. Ha a tanár az igazolást nem találja kielégítőnek, vagy ha a hallgató az igazolást elmulasztja, a tanár figyelmezteti őt a pontosságra. Ha valamely hallgató egynél több előadásról, vagy figyelmeztetés után csak egy előadásról is elfogadható ok nélkül elmarad, a tanár megint. E megintést követő mulasztásról a tanár a dékánt értesíti, ki a hallgatót a maga részéről is az előadások pontos látogatására hívja fel és figyelmezteti a további igazolatlan mulasztás következményére.

Aki a dékán intése után marad el az előadásokról, azt az igazgatóság inti meg s ha ezt követőleg csak egy előadást is elmulaszt, az igazgatóság maga elé idézi, kihallgatja s a kihallgatás eredményéhez képest intézkedik, esetleg a hallgatót záros határidő kitüzése mellett az intézetből való önkéntes kilépésre hívja fel. Ha e felhívásnak eredménye nem lenne, az igazgatóság sürgős előterjesztést tesz az E. K. Tanácshoz az illetőnek az intézetből kiutasítása és kitiltása iránt.

58. §. Ha a tanárok félév közben kollokviumot

tűznek ki, vagy szemináriumi dolgozatot kívánnak készíttetni és a hallgatók a jelölt időben nem felelnek meg a kívánalomnak, félévi záró kollokviumra nem bocsáttatnak, leckekönyvük nem hitelesítettik s a következő félévre nem iratkozhatnak be. A záró kollokviumra bocsátás megtiltását az illető szaktanár előterjesztése alapján az igazgatóság mondja ki. E határozatot a dékán az illető tárgy után a leckekönyvbe bejegyzzi.

Ha valamelyik hallgató kötelességei elhanyagolása miatt megrovást vagy félévi kollokviumon nem kielégítő érdemjegyet kap, a következő félévben sem konviktusi, sem internátusi segélyben nem részesül.

59. §. A félév végére az igazgatóság a kollokviumok idejét kitűzi. A kitűzött idő alatt mindenik hallgató köteles szaktanáránál kollokviumra jelentkezni és kollokválni. Időhaladéket, figyelmet érdemlő okok alapján, a hallgató folyamodására, csakis az igazgatóság adhat. Az elhalasztott kollokviumok aszerint, amint az igazgatóság a folyamodásban felhozott okok alapján megállapítja, díjtalanul vagy díj ellenében vehetők be, a dékántól nyert igazolvány felmutatása után. A díjas kollokviumokért 20 korona fizetendő a dékán kezéhez. A lefizetés előtt kollokvium be nem vehető. A kollokválás eredményét a tanár a leckekönyvbe bevezeti és aláírásával igazolja. A kollokvium eredményének jelzésére használt jegyek: 1: jeles, 2: jó, 3: elégséges, 4: nem kielégítő. Az előadások látogatásában tanúsított szorgalom minősítésére a következő jegyek használhatók: 1: igen szorgalmas, 2: szorgalmas, 3: kielégítő, 4: nem kielégítő.

60. §. Mindenik hallgató köteles a kollokviumok határidejét követő napon leckekönyvét, az osztályzati könyvbe bevezetésre és hitelesítésre a dékánnak bemutatni.

61. §. Aki kollokvium alkalmával egy vagy két tárgyból nem kielégítő érdemjegyet kap, a következő második hónapban javító kollokviumra bocsáttatik. Javító kollokvium csak egyszer engedélyezhető.

62. §. Ha valamelyik hallgató az évfolyamon több

tárgyból nem kielégítő érdemjegyet kap, az egész évfolyamot ismételni köteles. Ismétlés csak egy ízben engedélyezhető.

63. §. Az I. és II. éves hallgatók, akár részesülnek egyetemi tandíjak kifizetésének kedvezményében, akár nem, kötelesek az egyetemen hallgatott tantárgyakból félévenként rendszeres időben kollokválni és indexüket a dékánnak bemutatni. Aki 4 féléven át, félévenként egy paedagógiai és egy filozófiai főtárgyból sikerrel nem kollokvál, alapvizsgálatra nem bocsátható s köteles arról a félévről, melyben kollokviumát nem végezte az érette fizetett egyetemi tandíjat visszatéríteni.

c) Internátus és konviktus.

64. §. Az Akadémia rendszeres hallgatói a tanfolyam ideje alatt az unitárius kollégiumban a számukra kijelölt épületrészben laknak, melynek fűtéséről, világításáról és tisztításáról az Akadémia gondoskodik.

65. §. A 48. és 49. §. alapján felvett hallgatóknak életkoruk és addig folytatott életmódjuk tekintetével az internátusban való el, vagy el nem helyezése felett az igazgatóság határoz.

66. §. Az igazgatóság a hallgatók rendelkezésére bocsátja a tanulás céljára berendezett dolgozószobákat és olvasó helyiségeket. Használatra bocsátja megszabott időben a fürdőszobát.

67. §. Az internátusi díjat, mely évenként 50 korona, a rendszeres hallgatók helyett az egyház pénztára fizeti, az önképzőköri díjat (5 kor.) mindenki köteles megfizetni szeptember hóban, a felvétel alkalmával.

68. §. Az internátus házi rendje a helyiségben kiüggesztve áll, hogy mindenki láthassa. De ettől eltekintve is a tanári kar, az igazgatóság s az egyh. főhatóság elvárja, hogy a lelkészi pályára készülők ismerjék lelkiismereti kötelességüknek a testvéries együttérzés, a szorgalmas munkásság, a tiszta erkölcs és egyháziasság

ápolását úgy egymás között, mint a kollégiumban lakó tanuló ifjak között.

69. §. A munkaidő óráit, általában a dolgozó szobákban tartózkodás és foglalkozás idejét az igazgatóság jelöli meg.

70. §. A házi rendhez tartozik:

a) tanév kezdetén a kijelölt napon pontos megjelenés;

b) az internátusban a csend, rend, tisztaság megtartása;

c) a dolgozó szobákban dohányozni, hangosan beszélgetni, vagy másokat bármely módon zavarni nem szabad;

d) zene, ének és más olyan foglalkozás, amely a hallgatók hivatásával összefér, csak munkaidő után és olyankor engedtetik meg, mikor senkit sem zavar;

e) a hallgatók a nyári időszakban reggel 6 órakor, télen (november – február hónapokban) reggel fél 7 órakor teljesen felöltözve készen lenni s a hálóteremből távozni kötelesek. 7 órakor reggelizés. A mely napokon előadás van, reggel $\frac{3}{4}$ 8 órakor közös imádkozás a kijelölt helyiségben;

f) az imádkozáson mindenki pontosan megjelenni és megállapított sor szerint az imádkozást vezetni köteleles, a közös imádkozás sorrendje: 1. egyházi ének; 2. egy bibliai részlet olvasása; 3. imádkozás; 4. ének;

g) munkaidő alatt az intézetből eltávozni nem szabad, eltávozásra engedélyt csak a dékán adhat, megokolt kérés alapján;

h) kapuzáráskor minden hallgató köteleles az intézetben bent lenni és ott maradni reggeli kapunyitásig. Az intézetből kimaradás október—március hónapokban este 9 óráig, április—szeptember hónapokban 10 óráig van megengedve, azonban ezt a felügyelőnél előre be kell jelenteni. Későbbi kimaradásra a dékán adhat engedélyt;

i) a kimaradásról a kapus naplót vezet, kinek minden egyes kapunyitásért éjfél előtt 10 fillért, éjfél után 20 fillért tartozik minden bejövő hallgató fizetni.

71. §. Az internátusi házi teendők és internátusi szabályok megtartásáról a dékán gondoskodik, aki az állandó és közvetlen felügyelet gyakorlására a hallgatók közül egy felügyelőt nevez ki. Belátása szerint rövidebb vagy hosszabb idő alatt eszközölhet cserét a felügyelő személyében.

72. §. A felügyelő teendőit a dékán szabja meg. Ennek utasítása szerint jár el mindenben. Köteles éberrel felügyelni arra, hogy a hallgatók az intézeti szabályokat pontosan megtartsák.

Felügyel a hallgatók használatára beosztott tan- és más eszközök épségére és azok állapotáról a dékánnak havonként jelentést tesz. Ügyel arra, hogy a hallgatók között olyan közszellem legyen, amely a tisztességes együttélést, a komoly tanulást elősegíti és a nemes ambíciót mindenben fejleszti, s mihelyt észreveszi, hogy ezek veszélyeztetve vannak, a dékánnak azonnal jelentést tesz.

Ha a felügyelő hágja át a szabályokat II. fokú elbírálás alá esik.

73. §. A konviktusba való föl vételért köteles minden hallgató július 15-ig a Teol. Akad. igazgatóságához folyamodni.

Az E. K. Tanács konviktusi kedvezményben részesíti a hallgatókat az arra rendelt alapokból a segélyösszeg arányában egész, háromnegyed, kétnegyed, vagy egynegyed díj elengedésével.

74. §. A hallgatók a kollégium más tanulóival együtt külön asztal mellett étkeznek s minden tekintetben a kollégiumi konviktusi szabályoknak vannak alávetve.

75. §. Aki akár családjánál, akár tanítványa szüleinél a városon teljes, vagy részleges ellátásban részesül, a konviktusban résztvenni nem tartozik, vagy csak a szükséges étkezésben részesül.

76 §. Hallgatónak nem szabad a városban fogadni kosztot. Aki a 75. §-ban jelzett módon nincs ellátva, köteles a konviktusnak tagja lenni. Kivételesen az igazgatóság adhat e kötelezettség alól fölmentést.

77. §. Ha a lelkészjelöltek lelkészi állást nem foglalhatnak el, ideiglenesen az internátusban lakást és a konviktusban étkezést kaphatnak a hallgatókra vonatkozó szabályok szerint.

d) Fegyelmezés.

78. §. Aki az Akadémia szabályai ellen vét, fegyelmi vétséget követ el.

79. §. Az erkölcsrontó helyeken megjelenés, részegség, kártyázás vagy más nyerészkedő játékban való részvétel tilos, és első esetben is súlyosabb elbírálás alá esik.

80. §. Az internátusi szabályok áthágóit s általában azokat, akik magukat nem viselik illedelmesen és tisztességesen, a dékán első ízben figyelmezteti, másodikban megintja. Ha a kihágás súlyosabb természetű, a dékán már első esetben is bejelenti az igazgatóságnak. Az Akadémia igazgatósága által alkalmazandó fenytések: 1. figyelmeztetés, 2. megintés és 3. kedvezmények megvonása iránti előterjesztés.

81. §. Ha valamely hallgató vétsége olyan természetű, hogy az igazgatóságban aggodalmat kelt a hallgató jövőjére nézve, az igazgatóság a figyelmeztetés és intés mellőzésével előterjesztést tesz az E. K. Tanácshoz, az illető hallgatónak az intézetből való eltávolítása iránt.

82 §. Ha a hallgatót az igazgatóság megintésben részesíti, szülőit arról hivatalosan értesíti.

e) Vizsgálatok.

a) Alapvizsgálat.

83. §. A két első évfolyam (4 félév) bevégezése után minden év június havában rendes és szeptember, szükség esetén január havában javító és rendkívüli alapvizsgálat tartatik. Minden rendes hallgató köteles alapvizsgálatra állani. Rendkívüli hallgató alapvizsgára nem bocsátható

84. §. Az alapvizsgálat szóbeli tárgyai a következők:

1. Ó- és ujszövetségi bibliabevezetés.
2. Ó- és ujszövetségi bibliai teologia.
3. Ószövetségi irásmagyarázat.
4. Egyetemes ker. egyháztörténelem.
5. Szónoklattan.
6. Hébernyelv.
7. Angolnyelv.

85. §. Alapvizsgálatra a kijelölt időben a dékánnál kell jelentkezni a leckekönyv felmutatásával. Vizsgálatra csak az bocsátható, aki igazolja, hogy mind a teol. akadémián, mind a Ferencz József kir. tud. egyetemen az első és második évben legalább kielégítő eredménnyel kollokvált és a négy félévet bevégezte.

86. §. Az alapvizsgálat eredményét a vizsgáló bizottság külön érdemjegyekkel állapítja meg, és ezen érdemjegyek alapján a vizsgázónak általános osztályzatot is ad. Az általános osztályzat jeles, ha a vizsgálat eredménye minden tárgyból jeles, legfőlebb egyből jó; az általános osztályzat jó, ha az eredmény minden tárgyból legalább jó, legfőlebb egyből elégséges; az általános osztályzat elégséges, ha az eredmény minden tantárgyból legalább elégséges; nem kielégítő, ha az eredmény csak egy tárgyból is nem kielégítő.

87. §. Aki az alapvizsgálatot le nem teszi, az a III. évfolyamra rendes hallgatónak nem vehető fel.

88. §. Aki az alapvizsgálaton egy vagy két tantárgyból nem kielégítő érdemjegyet kap, három hónap múlva javítóvizsgálatot tartozik tenni, s csak ennek sikerülte után vehető fel a III. évfolyamra rendes hallgatónak, s akkor is csak abban az esetben, ha addig a III. évfolyam előadásait szorgalmasan látogatta. Akinek javítóvizsgálata nem sikerült, vagy aki az alapvizsgálaton kettőnél több tárgyból kap nem kielégítő érdemjegyet, az akadémiának tovább tagja nem lehet.

89. §. Aki betegség vagy más fontos és az igazgatóság által minősítendő okok miatt az alapvizsgálatra elő

nam állott, az az igazgatóság által elfogadott igazolás esetén — rendkívüli alapvizsgálatra bocsátható.

90. §. A rendkívüli alapvizsgálatra bocsátott hallgató vizsgálatának, illetőleg javító vizsgálatának letevéséig, a III. évfolyam tantárgyait hallgatni köteles.

91. §. Az alapvizsgálatról a vizsgáló bizottság jegyzőkönyvet vesz fel, melyben úgy a részletes, mint az általános érdemjegyeket be kell írni. A vizsgálatról a hallgató bizonyítványt kap. (Kiállítási díj 2 kor.) Az érdemjegyek az osztályzati anyakönyvbe is bejegyeztetnek. A hallgató leckeönyvébe azonban a vizsgálat idejének megjelölésével az általános osztályzatot kell beírni.

b) *Lelkészképesítő vizsgálat.*

92. §. A négy évfolyam (8 félév) bevégezése után — ha végbizonyítványa is kiállított — minden rendes, de csakis unitárius vallású hallgató jogosult lelkészképesítő vizsgálatra állani. Lelkészképesítő vizsgálatot a vizsgáló bizottság rendszeresen minden év június havában, a szükségnek megfelelően azonban máskor is tart.

93. §. A lelkészképesítő vizsgálat két részből áll: írásbeliből és szóbeliből. Az írásbeli vizsgálat a negyedik évfolyam első felének (7-ik félév) végén tartatik. All két házi és egy zárthelyi írásbeli dolgozatból. A feladatokat a teológiai szaktudományok köréből a tanári testület javaslatára az igazgatóság jelöli ki a harmadik év (6 félév) végén minden egyes vizsgázónak külön. A házi dolgozatokat a hetedik félév végén január 31-ig a dékánhoz kell beadni Időhaladékokot — megokolt folyamodásra csak az igazgatóság adhat. A zárthelyi dolgozatot (egyházi beszéd) a dékán főhívására a szónoklattan tanára saját felügyelete alatt dolgoztatja ki február első napjaiban azokkal a hallgatókkal, akik házi dolgozataikat beadták. A zárthelyi írásbeli dolgozatot öt óra alatt kell elkészíteni. Akik az igazgatóság engedélye alapján más időben adják be házi dolgozataikat, azoktól a zárthelyi dolgozat, csak a házi dolgozataik beadását követő héten vehető be.

94. § Az írásbeli dolgozatokat a dékán az illető szaktanárnak kiadja megbirálásra. A szaktanárok a dolgozatokat két hónap alatt megbirálják s észrevételükkel ellátva a dékánhoz beadják, ki az eredményről jelentést tesz az igazgatóságnak és a vizsgáló bizottságnak, mely a jelentés alapján a vizsgára bocsátás felett határoz. Az írásbeli vizsgálat eredményéről és a vizsgáló bizottság vonatkozó határozatáról az illető hallgatót a dékán értesíti.

95. §. Akinek írásbeli dolgozata sikerült, az a negyedik év (8 félév) végén szóbeli lelkészsképesítő vizsgálatra bocsátatik. E vizsgálat idejét a vizsgáló bizottság elnöke tüzi ki.

96. §. Akinek írásbeli dolgozatai egészben vagy részben nem sikerültek, az írásbeli vizsga ismétlésére utasítandó. A házi dolgozatot az ismétlésre utasítástól számított hat hónapon belül kell elkészíteni és beadni.

A zárthelyi dolgozat ismétlése idejét a dékán határozza meg. Ha az ismételt írásbeli dolgozat nem kielégítő, a szóbeli vizsgán a feladat tárgyköre a kérdésbe bevonandó.

97. §. Szóbeli vizsgálat tárgyai:

1. Hittan.
2. Keresztény erkölcstan.
3. Unitárius egyháztörténelem.
4. Az unitárius egyház szervezete és köz-igazgatása.
5. Ujszövetségi bibliamagyarázat.
6. Vallásbölcshészet.
7. Symbolika teologia.
8. Szertartástan.
9. Lelkipásztori gondozás.
10. A vallástanítás története és módszere.

98. §. Szóbeli vizsgálatra négy évi teljes tanfolyam (8 félév) bevégezése után a leckekönyv és a végbizonyítvány felmutatása mellett szóbelileg kell jelentkezni a dékánnál. A jelentkezés alkalmával a lelkészsképesítő oklevél kiállításáért 12 K-t kell fizetni a dékánhoz.

99 Szóbeli vizgálat megkezdése előtt a vizsgáló bizottság számbaveszi a vizsgára jelentkező tanulmányainak eredményét, valamint a dékán jelentését arról, hogy a jelentkező az intézettel szemben fennálló kötelezettségeinek eleget tett.

100. § A szóbeli vizsgálat nyilvános. A vizsgázót az előadó tanárok kérdezik ki, de a vizsgáló bizottság többi tagjai is tehetnek fel kérdéseket.

101. § A vizsgálatról a vizsgáló bizottság jegyzőkönyvet vezet, melyben megállapítja a vizsgázó érdemjegyeit minden tantárgyból, s ezeket jegyzőkönyvbe bevezeteti. A vizsgálat letevése után az illetőt a bizottság lelkészjelöltnek nyilvánítja s részére lelkészképesítő oklevelet állit ki, melyet az elnök és a vizsgáló bizottság jelen levő tagja irnak alá, és a Teológiai Akadémia pecsétjével látnak el. A bizonyítványba be kell irni minden tantárgyból a nyert érdemjegyet, azonkívül az általános minősítés jelzésére ezt: Jelesen minősített, jól minősített, vagy minősített. E tekintetben a megállapításra a 86. §. az irányadó.

102. §. Aki a szóbeli vizsgálaton egy tárgyból kap nem kielégítő érdemjegyet, három hó mulva javítóvizsgálatra állhat. Aki két tárgyból kap nem kielégítő érdemjegyet, az egész szóbeli vizsgálatot hat hó mulva ismételni tartozik.

Aki kettőnél több tárgyból kap nem kielégítő érdemjegyet, vagy a kinek ismétlő vizsgálata nem sikerült, csak az E. K. Tanács határozata alapján bocsátható újabb ismétlő vizsgálatra.

103. §. Aki írásbeli dolgozatait a kijelölt időre be nem adja, köteles írásbeli folyamodással kérni az igazgatóságtól azok elfogadását. Aki négy évi teológiai tanulmányainak elvégzése után két év alatt nem áll szóbeli vizsgálatra, az a lelkészi pályától megváltnak tekintetik. Az önhibájából elhalasztott lelkészképesítő vizsgálatért mindenki 24 K-t tartozik fizetni.

c) *Különbözeti vizsgálat.*

104. §. Az a lelkész, aki más keresztény egyházból tér át, s mint unitárius lelkész kíván alkalmaztatni, különbözeti vizsgát köteles tenni.

Különbözeti vizsgálatra, az igazgatóság ajánlata alapján az E. K. Tanács adhat engedélyt. A vizsgálat tárgyai: 1. Keresztény hittan, 2. Unitárius egyháztörténelem, 3. Unitárius egyházjog, 4. Egyházszeretástan, 5. Biblia-magyarázat.

Javítás vagy ismétlés különbözeti vizsgálatnál nem engedélyezhető.

A különbözeti vizsgálatról a vizsgáló bizottság jegyzőkönyvet vezet és lelkészképesítő oklevelet állít ki az elnök és a vizsgáló bizottság jelenlevő tagjainak aláírásával és az akadémia pecsétjével ellátva. Ez oklevél alapján jogot nyer a vizsgáló unitárius lelkészi szolgálatra, ami az E. K. Tanácsnak bejelentetik.

A bizonyítvány kiállítási díja 12 korona. Vizsgálati díj 50 korona.

d) *Középiskolai vallástanári vizsgálat.*

105. §. A középiskolai vallástanárság képesítő vizsgálat alapján nyerhető meg. A vallástanári képesítés a teológiai akadémiai vizsgáló bizottság hatáskörébe tartozik,

106. §. Vallástanári vizsgálatra bocsáttatnak: papi oklevéllel bíró lelkészjelöltek és gyakorló lelkészek, de a lelkészképesítő vizsgálat letétele után legkevesebb egy év múlva.

107. §. A folyamodványok a vizsgálatra bocsátásért a bizottság elnökéhez nyújtandók be. A folyamodványhoz melléklendő:

- a) papi oklevél,
- b) egyetemi előadások hallgatását igazoló index annak igazolására, hogy nevelés és oktatást s ezek történelmét, továbbá bölcsészetet és annak történelmét hallgatta. Ez alól föl vannak mentve, akik teológiai tanulmányaikat 1908. előtt végezték.

c) Esetleg bizonyítvány annak igazolására, hogy a lelkeszi szakvizsgálat letétele után még gyakorlatilag középiskolai vallástanítással foglalkozott, vagy külföldi egyetemeken tanulmányokat folytatott.

d) esetleg nyomtatásban megjelent szaktudományi értekezései.

108. §. A vizsgálat két részből áll:

a) írásbeli dolgozatról,

b) szóbeli vizsgálatból. Ez utóbbi nyilvános.

109. §. A jelölt valamely tantárgyból házi dolgozatról készít, melynek tárgyát önmaga választja. E dolgozatról az a feladata, hogy a jelölt a középiskolai vallástanítás szakirodalmában való jártasságát, szakismereteinek színvonalát s fölfogásának önnállóságát kimutassa. A dolgozatban pontosan felsorolandók a használt források és segéd munkák.

E dolgozat írásbeli megbírájáról az elnökség gondoskodik. A megbírájáról egy fél évnél hosszabb idő nem adható. E dolgozat készítése alól fölmentetnek azok, akik tudományos irodalmi munkásságuk által tudományszakjukban való képzettségüknek kiváló bizonyítékát adták.

110. §. Ha a házi dolgozat elfogadtatott, a jelöltet az elnök a vizsgálat folytatására t. i. zárthelyi dolgozat készítésére hívja meg.

A zárthelyi dolgozat tárgyának s a vizsgálat idejének kitűzéséről az elnök intézkedik. Az elkészítésre 10 órai idő engedtetik. E vizsgálaton, kivéve a bibliát — semmiféle segédkönyv használata nincs megengedve.

111. §. A zárthelyi dolgozat elfogadása esetén a jelölt egy fél éven belül szóbeli vizsgálatra bocsáttatik.

112. §. A szóbeli vizsgálat tárgyai: nevelés és tanítástan s ezek történetének átnézetes ismerete. A vallástani tudományok (biblia ismeretek, egyháztörténet, hittan, erkölcsstan) módszere kapcsolatban a középiskolai tantárgyak módszerével; általában a középiskolai rendtartásnak és iskolai életnek ismerete; lélektan, a bölcsészet története főbb mozzanataiban.

113. §. A tanári oklevéllel bíró lelkészjelöltek csakis írásbeli házi dolgozatok készítésére köteleztetnek.

114. §. Az a lelkész, aki valamely állami vagy felekezeti középiskolában 1908. évet megelőzőleg 3 éven át mint hitoktató ténylegesen működött, ezen szabályzatban előirt hittanári vizsga letétele alól mentesítve van.

115. §. A vizsgálat sikere esetében a jelölt középiskolai vallástanárságra képesítő oklevelet kap, melyet az elnök s a vizsgáló bizottság jelenlevő tagjai irnak alá és a Teológiai Akadémia pecsétjével látnak el. A vizsgálat eredményének jelzésére e szó használandó: „megfelelt“. A vizsgálatról és az eredményről a bizottság az E. K. Tanácsnak jelentést tesz.

116. §. A vizsgálatra jelentkező írásbeli dolgozatának benyújtásakor köteles 60 korona vizsgadíjat befizetni. (A dolgozat bírálói, a dékán és az oklevél díjába.)

117. §. A vallástanárságra képesítő vizsgálatra vonatkozó összes iratokat és dolgozatokat a dékán kezeli és őrzi, a Teológiai Akadémia levéltárában.

e) *Teológiai tanári vizsgálat.*

118. §. Teológiai Akadémiai tanári képesítés, vizsgálat alapján nyerhető. A képesítést a Teológiai Akadémia vizsgáló bizottsága adja.

119. §. Teológiai tanári vizsgálatra bocsáthatók:

a) azok, a kik az unitárius Teológiai Akadémián a lelkészképesítő vizsgálatot jeles eredménnyel tették le és legalább egy évig külföldön valamely egyetemen, vagy Teológiai Akadémián teológiai, vagy filozófiai előadásokat hallgattak;

b) aki tíz évi gyakorló lelkészi szolgálatot igazol és megfelelő szakirodalmi működést mutat fel;

c) azok a lelkészjelöltek és lelkészek, akik hazai egyetemen filozófiai doktorátust szereztek;

d) azok a lelkészjelöltek és lelkészek, akiknek vallástanári oklevelük van.

120. §. A teológiai tanári vizsgálat írásbeli és szóbeli, az utóbbi nyilvános.

121. §. A vizsgálat engedélyezéséért írásban kell folyamodni a vizsgáló bizottsághoz. A folyamodásban meg kell jelölni azt a szakcsoportot (40. §.) melyről a jelentkező vizsgát tenni akar. A folyamodást fel kell szerelni lelkészképesítő oklevéllel és mindazokkal az okmányokkal, melyek az 119. §-ban foglaltakat igazolják.

122. §. Ha a folyamodó engedélyt kap arra, hogy vizsgálatra állhasson, köteles az engedély keltétől egy éven belől írásbeli feladatának kitűzéséért folyamodni. Az írásbeli feladatot annak a szakcsoportnak tárgyaiból, melyből a folyamodó vizsgát akar tenni, a vizsgáló bizottság tűzi ki. Az írásbeli dolgozatnak legalább 3 nyomtatott ív terjedelműnek kell lenni, s abban a használt forrásokat és segédmunkákat pontosan fel kell sorolni. Ha folyamodó dolgozatát nem nyomtatja ki, köteles azt legalább három példányban tisztán olvasható gépírásban adni be. Ha a vizsgáló bizottság az írásbeli dolgozatot elfogadja, köteles azt a vizsgázó kinyomatni és szóbeli vizsgálatát megelőzően a vizsgáló bizottság tagjai közti szétosztásra és a hazai Teológiai Akadémiáknak megküldésre legalább 30 példányban a vizsgáló bizottság elnökéhez benyújtani.

123. §. Jogában áll folyamodónak nyomtatásban már megjelent és legalább három nyomtatott ívre terjedő egységes dolgozatát nyújtani be és annak elfogadását kérni az előbbi pontban említett írásbeli dolgozat helyett.

124. §. A benyújtott dolgozatot megbírálásra a vizsgáló bizottság elnöke a Teológiai Akadémia tanártestületének adja ki, mely két tagjával azt egy féléven belől megbíráltatja. A bírálók véleménye alapján a tanártestület dönt a dolgozat el vagy el nem fogadása felett. Ha a tanártestület a dolgozatot elfogadja, köteles folyamodó féléven belül szóbeli vizsgálatra állani. A szóbeli vizsgálat idejét az elnök tűzi ki.

125. §. A szóbeli vizsgálat a teológiai tudományok szakcsoportjának azokra a tárgyaira terjed ki, melyekből a folyamodó tanári képesítést akar nyerni, s amelyek a 40. §-ban fel vannak sorolva.

126. §. Vizsgázónak a fentiekén kívül vizsgát kell tennie minden szakcsoportnál egy modern: angol-, német-, vagy francia nyelvből és a rendszeres teológiai szakcsoportnál latin-, az ószövetségénél héber-, az újszövetségénél görög-, a történelmi és joginál latin-, a bölcsészeti és neveléstudományi szakcsoportnál latin- vagy görögnyelvből.

127. §. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgálatot sikeresen kiállotta, a vizsgáló bizottság és a teológiai hallgatók előtt előadást tart. Ha az előadást a bizottság elfogadja, a vizsgázottnak teológiai tanári oklevelet ad, melyet az elnök és a vizsgáló bizottság jelenlevő tagjai irnak alá és az Akadémia pecsétjével látnak el. A vizsgálat eredményének jelzésére e szó használandó: „megfelelt“.

A vizsgálatról a vizsgáló bizottság jegyzőkönyvet vezet és jelentést tesz az E. K. Tanácsnak.

128. §. Ha a szóbeli vizsgálat nem sikerül, féléven belől megismételhető. Ismétlés csak egyszer engedélyezhető.

129. §. A vizsgálatért folyamodó írásbeli dolgozatának benyújtásakor köteles 100 korona vizsgadíjat befizetni. (A dolgozat bírálói, a dékán és az oklevél díjába.)

130. §. A teológiai tanárságra képesítő vizsgálatra vonatkozó összes iratokat és dolgozatokat a dékán kezeli és őrzi a Teológiai Akadémia levéltárában.

131. §. Aki a teológiai tanári vizsgálatot sikerrel letette, annak kérelmére az E. K. Tanács megengedheti, hogy a Teológiai Akadémián magántanári előadásokat tarthasson.

Ez a törvény az 1915. évi szeptember hó 1-vel lépik életbe.

Külföldre menő hittanhallgatók fogadalma.

Én,, kinek részére a Magyarországi Unitárius Egyház Főhatósága ösztöndíjat adományozott, illetőleg biztosított, hogy teológiai és bölcsészeti tanulmányaimat az.....évben külföldi egyetemeken.....országban tovább folytathassam, ünnepélyesen fogadom, hogy életem tisztaságát megőrizni, a kijelölt tanulmányokban minden igyekezetemmel előhaladni törekszem. Egyházi és intézeti előljáróimnak és rendeleteiknek itthon és külföldön egyaránt engedelmeskedem, egyházunk jó hírét előmozdítani igyekszem s amire elhivatom, azt vállalom és teljes tehetőségem szerint teljesíteni elmulaszthatatlan kötelességemnek ismerem.

Kelt Kolozsvárt, 19..... hó.....ik napján.

Unitárius Teológiai Akadémia, Kolozsvár.

Sz.: — 19.....
T. A. V. B.

Bizonyítvány.

1 K

Az Unitárius Teológiai Akadémia Vizsgáló-Bizottsága hivatalosan bizonyítja, hogy..... aki az
.....-ik évben..... hó.....-ik napján.....
vármegyében született, unitárius vallású, a teológiai tanulmányok I—II. évfolyamát..... tanévekben a Magyarországi Unitárius Egyház Kolozsvári Teológiai Akadémiáján szabályszerűen elvégezte, az *alapvizsgálatot*..... év..... hó.....-ik napján általános..... eredménnyel letette s az egyes tantárgyakból a következő érdemjegyet nyerte:

1. Ó-szövetségi bibliabevezetés.....
2. Új-szövetségi bibliabevezetés.....
3. Ó-szövetségi bibliai teológia.....
4. Új-szövetségi bibliai teológia.....
5. Hébernyelv és ó-szövetségi írásmagyarázat.....
6. Egyetemes keresztény egyháztörténelem.....
7. Szónoklattan.....
8. Angol nyelv.....

Ezek alapján..... a további tanfolyamok szabályszerű látogatására jogosítottnak nyilvánítjuk.

Kelt Kolozsvárt, 19..... évben..... hó.....-ik napján.

(P. H.)

.....
a vizsgáló-bizottság elnöke.

.....
dékán.

Sz. :—19.....

T. A. V. B.

2 K

Unitárius Lelkészképesítő Oklevél.

Mi, az Unitárius Teológiai Akadémia Vizsgáló-Bizottsága hivatalosan bizonyítjuk, hogy....., aki az.....évben.....hó.....ik napján.....vármegyében született, unitárius vallásu, a teológiai tanfolyamot.....tanévekben a Magyarországi Unitárius Egyház Kolozsvári Teológiai Akadémiáján elvégezte, az *alapvizsgálatot*.....évben általános.....eredménnyel letette,.....év.....hó.....-ik napján *lelkészképesítő vizsgálatot* tett a következő eredménnyel:

1. Hittan.....
2. Keresztény erkölcsstan.....
3. Unitárius egyháztörténelem.....
4. Az unitárius egyház szervezete és közigazgatása.....
5. Kritikai és gyakorlati biblia-magyarázat.....

6. Vallásbölcshészet.....
7. Symbolika teologia.....
8. Egyházszerartartástan.....
9. Lelkipásztori gondozás.....
10. Vallástanítás története és módszere.....

Ezek alapján.....minősített lelkészjelöltnek és unitárius lelkészi szolgálatra jogosítottnak nyilvánítjuk.

Kelt Kolozsvárt, 19.....évben.....hó.....-ik napján.

(P. H.)

.....
a vizsgáló bizottság elnöke.

.....
vizsgáló bizottsági tagok.

Sz.:—19.....
T. A. V. B.

Középiskolai Vallástanári Oklevél.

2 K

Mi, az Unitárius Teológiai Akadémia Vizsgáló-Bizottsága hivatalosan bizonyítjuk, hogy aki az évben hó-ik napján vármegyében született, unitárius vallásu és a teológiai tanulmányokat a Magyarországi Unitárius Egyház Kolozsvári Teológiai Akadémiáján szabályszerűen elvégezte s az-ik évben a *lelkészképesítő vizsgát* letette, szabályaink értelmében, előttünk, a mai napon *a középiskolai vallástanári vizsgálat* követelményeinek *megfelelt*. Ennélfogva őt a *középiskolai vallástanárságra* minősítettnek nyilvánítjuk.

Kelt Kolozsvárt, az-ik évben hó-ik napján.

(P. H.)

.....
a vizsgáló bizottság elnöke.

.....
vizsgáló bizottsági tagok.

Sz. :—19.....
T. A. V. B.

Teológiai Tanári Oklevél.

2 K

Mi, az Unitáris Teológiai Akadémia Vizsgáló Bizottsága hivatalosan bizonyítjuk, hogy, aki az-ik évben hó-ik napján vármegyében született, unitárius vallásu és a teológiai tanulmányokat a Magyarországi Unitárius Egyház Kolozsvári Teológiai Akadémiáján szabályszerűen elvégezte s az-ik évben a *lelkészképesítő vizsgát* letette, szabályaink értelmében, előttünk a mai napon *a teológiai tanári vizsgálat* követelményeinek *megfelelt*. Ennélfogva őt a *teológiai tanárságra* minősítettnek nyilvánítjuk.

Kelt Kolozsvárt, az-ik évben hó-ik napján.

(P. H.)

.....
a vizsgáló bizottság elnöke.

vizsgáló bizottsági tagok.